

Zadanie 21   Analiza bioróżnorodności i zmienności wewnątrz populacji pszczoł na podstawie cech fenotypowych i behawioralnych wybranych linii hodowlanych, na przykładzie maksymalnie 550 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Augustowska, maksymalnie 200 rodzin pszczelich linii hodowlanej M Kampinowska oraz maksymalnie 550 rodzin pszczelich linii car Dobra

W roku 2019 badania potwierdziły, że w populacjach pszczoł (*Apis mellifera mellifera* L.), M Augustowska i M Kampinowska (odpowiednio w 550 i 147 rodzin) oraz (*Apis mellifera carnica* Pollm.), linii car Dobra (550 rodzin), ubarwienie matek, robotnic i trutni jest zgodne ze wzorcem dla tych ras (od 86,4% do 99,6%). Mała liczba nieprawidłowo ubarwionych osobników w rodzinach świadczy o braku w rejonach badań pszczoł z niepożądanymi genotypami i dobrej izolacji terenów. W większości rodzin badanych populacji zachowanie pszczoł na plastrach oraz sposób sklepienia zapasów potwierdzono zgodność z wzorcem. Pszczoły populacji M Augustowska w 95,5% przypadków były ruchliwe i spływały z plastrów tworząc tzw. „grona”, a suchy, biały zasklep zapasów obserwowano w 96,4% badanych rodzin. Pszczoły linii M Kampinowska również były ruchliwe i po wyjęciu ramek z ula spływały z plastrów, a zasklep zapasów był półmokry. Cechy te potwierdzono odpowiednio w 80,3% oraz 87,1% badanych rodzin. Pszczoły car Dobra są spokojne, podczas przeglądów trzymają się plastrów nie zbiegając w dół plastra, a typowy zasklep jest suchy, jasny. Pozytywne wyniki dla tych cech to odpowiednio 99,8% i 99,6% badanych rodzin. Specyfika terenów, na których utrzymywane są badane populacje pszczoł, a także warunki klimatyczne, wpływają na termin pierwszych i ostatnich oblotów. Na terenie Puszczy Augustowskiej pierwsze obloty oczyszczające pszczoł były między 12.03 a 25.03.2019, a w Puszczy Kampinowskiej między 08.03 a 20.03.2019. Ostatnie jesienne obloty pszczoł w pasiekach na terenie Puszczy Augustowskiej był między 25.10 a 31.10.2019, a w Puszczy Kampinowskiej między 20.10 a 04.11.2019. Na Nowosądecczyźnie pierwsze wiosenne obloty pszczoł obserwowano od 28.01.2019 do 04.03.2019, natomiast ostatnie jesienne od 17.10.2019 do 20.11.2019.